

MARIBORSKI DELAVEC

Političen list.

Naročnina znaša:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 5'50 mesečno.
četrtletno K 16'50.
Ce si pride naročnik sam v upravništvo po list: Me-
sečno K 5'—, — Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik po 4. uri po-
poldne z datumom drugega dne.

Posamezna številka stane 30 vin.

Uredništvo in uprava:

Narodni dom (vhod iz Kopališke ulice)

Telefon št. 242.

VABILO

na

zbor zaupnikov

Jugoslovanske demokratske stranke
ki se vrši

v nedeljo, dne 6. julija t. l. v
Ljubljani v Narodnem domu.

Začetek zborovanju ob pol 9. dopoldne. Na-
daljevanje ob 15. popoldne.

SPORED:

1. Nagovor strankinega predsednika dr. Ivan Tavčarja in odposlancev »Demokratskega kluba«.
2. Poročilo o delovanju »Narodnega predstavništva«.
3. Poročilo strankinega zastopstva v centralni vladi (minister dr. A. Kramer).
4. Poročilo strankinega zastopstva v ljubljanski vladi (podpredsednik deželne vlade dr. Gregor Zerjav).
5. Poročilo izvrševalnega odbora.
6. Izpolnitev strankinega programa in sprememba organizacijskega reda.
7. Poročilo o volitvah v izvrševalni odbor.
8. Slučajnosti.

Pred zborom zaupnikov se vrši v **soboto 5. julija zaupno posvetovanje delegatov**. Na tem posvetovanju, ki se prične ob 16. popoldne v Narodnem domu I. nadstropje, se bo razpravljalo v odsekih:

- 1.) o strankini organizaciji,
- 2.) o strankinem gospodarskem delu,
- 3.) o strankinem kulturnem delu.

Ljubljanska drama v Mariboru.

Predvčeranjem so vprizorili igralci narodnega gledališča v Ljubljani v tuk. mestnem gledališču Ibsenovo družinsko dramo v treh dejanjih »Strahovi.«

Drama se odigrava ob velikem zalivu zapadne Norveške v hiši stotnikove in komornikove vdove gospe Alvingove, katera je bila poročena z lahkoživcem Alvingom, kojega strast in neizmernost privedla v blaznost in naposled v smrt. Slikar-umetnik Oswald, njegov zakonski sin, po svoji materi dober in plemenit, ni poznal slabe strani očetove in mati ga je iz strahu, da bi tega ne izvedel, vedno imela v tujini. Oswald je vendar moral postati žrtev očetove razbrzdanosti, ker je že z rojstvom podedoval njegovo bolezen.

V onem kraju je živel pijarec, mizar Engstrand, ki je poročil nekdanj prejšnjo služkinjo gospe Alvingove, ki je porodila v zakonu dete Regino, katera je bila v istini nezakonska hči Alvingova. Gospa Alvingova, je vzela deklico k sebi, da bi poravnala možovo krivico in dete dobro vzgojila. Regina je postala služkinja ge Alvingove. Nesrečni umetnik Oswald Alving se vrne iz tujine, utrnjen in bolan že čuti prve pojave svoje blaznosti. Brez moči

Po zboru zaupnikov se vrši v **nedeljo popoldne seja izvrševalnega odbora**.

Ljubljana, 15. junija 1919.

Načelstvo JDS.

Dr. Ljudevit Pivko.

Sokolstvo v Novem Sadu, Subotici in Beogradu.

Na Vidov dan so se sešli zastopniki slovenskega, hrvatskega in srbskega Sokolstva v Novem Sadu, da dovrše zjedinjenje Sokola in sestavijo načrt organizacije.

Mariborsko Sokolsko Župo je zastopalo 27 delegatov in telovadcev. Zastopana so bila vsa župna društva razen Sokola v Središču in v Slovenski Bistrici.

V posebnem sokolskem vlaku se je odpeljalo slovensko Sokolstvo dne 26. junija opoldne iz Ljubljane. Medpotoma se je pridruževalo hrvatsko in srbsko Sokolstvo, zlasti na večjih postajah, v Zagrebu, Sisku, Sunji, Slavonškem Brodu, Vinkovcih in Mitrovici. Kljub zelo neugodnemu vremenu je pričakovalo občinstvo v mnogih mestih sokolski vlak ter ga navdušeno pozdravljalo. Ganljiv sprejem je pripravila šolska mladina v Sidu našemu Sokol-

stvu: v dolgem špalirju je stala na postaji in nas pozdravila z narodno himno. Z nepreglednih bogatih slavon-
skih poljan je mahal tisoč in tisoč marljivih rok pozdrave.

Ko je sopol sokolski vlak iz Petrovaradina čez Donavo v Novi Sad dne 27. junija ob 5. uri popoldne, je krožil nad njim vojni letalec.

O krasnem sprejemu sokolskega vlaka v Novem Sadu je poročal »Mariborski Delavec« že obširno v sredo 2. julija. Vse hiše tega izredno lepega in bogatega mesta so bile okrašene z zelenjem in zastavami, zlasti pa poslopje Srbske Matice in Mestne hiše, kjer je postovala saborska pisarna. Od postaje do Glavnega trga in še dalje do pristanišča je stalo tisoče ljudstva v gostem špalirju, meščanstva, vojaštva in naroda iz Bačke in Srema. Ploha, ki se je spustila z nemilega neba po Sokolstvu, korakajočem v pristanišče, da pozdravi regentovega zastopnika vojvodo Mišiča in ostalo gospodo iz Beograda, ta kruta ploha ni mogla razgnati navdušenega naroda.

»Mariborski Delavec« je poročal dne 3. julija o svečani proslavi Vido-
vega dne, o slavnostni seji Sokolstva,

ustvarjanja, hrepeni le po življenju in solcu v večnem stahu pred svojo usodo. V Regini najde ono življenje in zato jo vljubi. Mati, ki mu je hotela večkrat odkriti očetove grehe, pa se vedno boji povedati resnico, ker je sinu vedno slikala očeta kot uzor moža. Sin, ki je vprašal o svoji bolezni zdravnika specialista, se zdaj prične udajati obupu in vedno hujši melanholiji, češ, da mu je stari cinik rekel, da je njegova neozdravljiva bolezen greh očeta in ker ga je sam prepričal, da je imel poštenega očeta, mu je isti rekel, da je to sad njegovega preveseljaškega, nezmernega življenja, v katerem pa ni bil udan pohoti, temveč je le preveseljačil s tovariši cele noči. Iz obupa prične tudi zdaj pijančevati.

Mati Alvingova sklene, ko opazi, da Oswald zalezuje Regino, sinu razodeti očetove grehe, čeprav ji to brani hišni prijatelj, pastor Manders, katerega je vzljubila takoj po poroki, ko je spoznala slabo stran svojega moža in ušla k njemu, ki jo je pa takoj prisilil, da se je vrnila. Ko enkrat zaloti sina pijočega v sednji sobi in čuje glas Regine, naj ji da mir, začuti ona poseben strah in sinu ter Regini vse razodene.

Regina odide. Nesrečni Oswald pove svoji materi, da je odločil Regino v ta namen, da

mu da tedaj, ko se mu popolnoma omrači, strup, katerega je on vedno nosil pri sebi. Zdaj zahteva to od svoje matere, ki mu po kratki borbi, v kateri narašča njegova blaznost, obljubi to storiti. Sin kmalu dobi napad blaznosti in mati ga v velikem duševnem boju zastrupi.

Gospe Alvingovo je podala ga. Bukšekova z njej lastno silo žene, ki se zna zatajevati in boriti sama s seboj in je vendar šibka proti svojemu otroku, ki ga ljubi in zanj trpi.

Alvinga je igral g. Nučič. Mnogokrat sem videl tega umetnika in se čudil njegovi duševni sili; toda včeraj mi je še posebno ugajal. Takoj pri nastopu je bistro opazevalčevo oko lahko zaznalo komaj vidno kal Alvingove blaznosti, ki je naraščala do polnega duševnega poraza. Tega začetka pač ni vsakdo umeval, čeprav je bil zelo plastično izražen. Gradacija Nučičevega Alvinga je bila tako umetna, vsaka kretnja tako naravna, da ni bilo treba nikakega prisiljenja in se je vsak količkaj duševno razvit človek lahko poglobil v tajno globokost umetnikove duše. S svojo mimiko, besedo in z vsem je pritegnil gledalca, da je šel nehote za njim in ga zasledoval, čeprav ga popolnoma razumeti ni mogel, kajti le do gotove točke se zasleduje umetnika, višje poglobljenje je pa

o banketu in o javni telovadbi v Novem Sadu. Treba je dopolniti to poročilo v nekaterih točkah.

Prestolonaslednik Sokolstvu.

V slavnostni seji 28. junija dopoldne je odgovoril vojvoda Mišić na pozdrav Sokolstva, da prinaša v imenu vrhovnega komandanta vojne sile, regenta Aleksandra (Živio!) njegov pozdrav Sokolskemu Saboru. Pravi, da gleda z zaupanjem v bodočnost, ko mladi Sokoli širijo svoja krila. V naših vojakah lahko najdejo Sokoli najlepši primer moralnih vrlin in viteštva. Prepričan je, da bodo Sokoli dostojni te nepremagljive vojske, ki bo skupno z njimi tvorila nepobiten jez proti vsem sovražnikom. V tej nadi in v imenu kr. Vis. prestolonaslednika Aleksandra jih pozdravlja in kliče: Živeli naši ujedinjeni Sokoli! (Burno odobravanje.)

Govor ministra Davidovića.

Minister prosvete Ljuba Davidović zahvaljuje na pozdravu Sokolstva kraljevski vladi in sporoča v njenem imenu Sokolom pozdrav. Naglašja, da pojmuje, koliko je Sokolstvo v zvezi z narodno prosveto in obljublja, da hoče v tej smeri vedno izpolnjevati vse zahteve Sokolstva, kakor je že tudi začel. On hoče Sokolom in njihovemu delu za povzdigo in čuva je narodnega zdravja biti najboljši pomočnik, kajti to delovanje se mora vršiti skupno s poukom v šolah.

(Dalje prih.)

Političen pregled.

Stališče Clemenceaua je neomajano. Pariz, 30. junija. Vaš korespondent je imel priliko, da se razgovarja z odličnim državnikom o poziciji, ki jo zavzema Clemenceau v francoski javnosti. Mase francoskega naroda, je naglašal dotični državnik, naravnost obožujejo Clemenceaua. Nobeden drug državnik

njegova umetnost, ki jo pozna le globa umetnikova duša.

Astor Manders je bil g. Bratina. Starček s svojimi manirami, pobožen, dober, včasih celo odločen, ni mogel prekriti svoje otroške, nepokvarjene duše. G. Bratina je sploh mojster v ustvarjanju takih značajev.

Mizar Engstrand, g. Prek, sicer ni bil dobro razpoložen, toda vse je kazalo v njem pravega igralca, ki je dal vlogi pijančka, ki prikriva svojo slabo stran z dobrimi željami po popolnšanju, popolnoma samosvoj značaj. Mnogo si napredoval prijatelj Prek, le tako naprej!

Regina Engstrandova je bila g. Potonica Juvanova. V svoji vlogi je briljirala in še med odmorom sem čul vpraševanje, kdo je ta ljubka Regina, tako je publiki ugajala Živanna, polna življenja in bistroumnosti, je znala naravno pokazati mržnjo do starega Engstranda.

Čudno ni, da je igra tako izpadla. Režija je bila Nučičeva, moči izbrane iz vsega osebja, ki ga premore dobra ljubljanska drama.

Občinstvu je drama izredno ugajala, le smeh in kašelj v prvem dejanju sta me spominjala na nedeljsko, popoldansko publiko v Ljubljani. Sicer se pa v tem majhnem toda akustičnem hramu Taliže vse tako dobro sliši, da je treba posebno paziti na mir. — G. Striša.

ne združuje v sebi na tako eklatanten način vse velike sposobnosti francoskega naroda, kakor Clemenceau. Clemenceau ne more nihče strmo-glaviti, on sam i bo izbral dan, ko položi vajeti vlade v roke svojega naslednika. Toda splošno se sodi, da je ta dan še zelo oddaljen. Vse vesti, da se pojavlja velika opozicija proti njemu v parlamentu in da so nasale v zbornici velike težkoče, so samo nemške spletke. Pozicija Clemenceaua je neomajana. Da bi vedeli kakšne ovacije je prirejalo ljudstvo Clemenceau-u, ko je prisostvoval veliki dirki na Longchampsu. Navdušenje je bilo podobno še splošnemu delitiju.

Spomenica v Rusiji nastalih novih držav. Pariz, 30. junija. Pooblašteni delegati držav, ki so nastale na ozemlju bivšega ruskega carstva, t. j. republike Azerbejdžan, Estonka, Georgija, Litva, Kavkaška, Belorusija in Ukrajina, izjavljajo z ozirom na priznanje Količkove vlade v Omsku s strani zaveznikov: 1. Republike, ki so nastale na teritoriju bivše ruske države, so se ustanovile in obstoje na temelju svobodne volje dotičnih narodov. Ustava teh držav in medsebojni odnosi so bili določeni po ustavotvornih skupščinah, ki so bile izvoljene na temelju splošne volilne pravice. Določbe glede vladavine v Rusiji se torej ne morejo nanašati na te suverene države. Odnosaji med temi državami in Rusijo se ne morejo drugače urediti, kakor potom medsebojne pogodbe med vsemi temi enakopravnimi državami. 2. Vse gori omenjene republike zahtevajo, da mirovna konferenca in zavezniki brez odlaganja priznajo njihovo politično neodvisnost. To deklaracijo so delegati omenjenih držav danes dopoldne dopostali mirovni konferenci.

Bodoče delo Sveta petorice. LDU. Lyon, 1. julija. (Brezlično). Svet petorice ministrov za zunanje stvari, kjer so zastopane velesile Amerika, Anglija, Francija, Italija in Japonska, je imel v torek popoldne sejo, da določi program svojega dosedanjega delovanja. V prvi vrsti bo naloga sveta petorice, izdelati mirovne pogoje za Nem. Avstrijo, Madžarsko, Turčijo in Bolgarijo. Pričakovati je, da bodo finančne in gospodarske klavzule mirovne pogodbe z Nemško Avstrijo, katerih besedilo je pravkar izdelal redakcijski odsek, izročene dr. Rennerju v Saint Germainu že koncem tega tedna. Takoj na to pride na vrsto razprava o določitvi mej ob Jadranu. Rešitev turškega problema so odgodili na nedoločen čas. Dela za določitev mirov. pogojev z Madžarsko in Bolgarijo so šele v začetnem štadiju.

Ogrski boljševiki se pripravljajo na beg. LDU. Dunaj, 1. julija. (ČTU). »Telegraph« poroča: Ogrski ljudski komisar Kunft se na svojem begu mudi na Dunaju. Tudi Bela Kun, čigar rodbina se nahaja v Švici in je preskrbljena s potrebnimi milijoni bankovcev v modrem tisku, izdanih po boljševiški vladi (Blaugeld) se pripravlja na morebitno naglo odpotovati iz sovjetske Ogrske.

Laški parlament. — Rimski pakt. Milan, 1. julija. Laški parlament se sestane že 9. t. m. Poslanec Torre nadaljuje svoja razkritja v »Giornale d' Italia« o rimskem paktu. Glasom njegovih razkritij je Orlando rimski pakt antuzijastično pozdravil. Poslanec očita vladi, da ni že takrat o pravem času uredila teritorialnih vprašanj z Jugoslavijo. Torre omenja, da so hotele zavezniške države začetkom l. 1918 vzdržati Avstrijo nedotaknjeno ter dovoliti le avtonomijo. Italija pa je podpirala avstrijske narodnosti ter pomenja rimski pakt krono te politike.

ODGOVOR

govoru o priliki prve slovenske predstave v mariborskem mestnem gledališču, ki bi se naj dal, a se ni dal, a bi se dati moral, če bi našim kričavim rodoljubom padlo v glavo govoriti.

Slavni umetniki, dragi nam gostje!

Ne zamerite predgovorniku, to je prvo, kar Vas prosim, še predno si Vas upam pozdraviti. Ne zamerite mu, saj gotovo ni vsega

premisli. Nikar ne mislite, da sede pred Vami barbari, ki jim je treba šele razlagati, kaj je gledališče. Rotim Vas, ne mislite tega, ker sicer, vem, nočete z Ibsenovim Strahovi niti pričeti.

Pa še nekaj mu odpustite, česar žal ne morem več popraviti sedaj, ko se besede že govore. Vem, da Ibsenovi Strahovi ne prenesejo epilogo, kajti v njih se občuti in spozna umetnost samo takrat, če more vplivati res umetnost sama po sebi brez tuje primesi. Če bo sedaj občinstvo za pravo umetnost manj razpoloženo, ne pišite tega na rovaš Dramatičnemu društvu, ki tega ni hotelo zakriviti. Verjemite mi, da ni mero-dajnim rodoljubom padlo v glavo zakriviti ta zločin na umetnosti. Tudi ob prevzetja nemškega gledališča v Ljubljani, se ni govorila uvertura.

Zavedamo se, da je slovensko gledališče v Mariboru nujno potrebno, zato ga želimo ustanoviti brž ko mogoče; zidati ga želimo pri tleh, na trdnih temeljih, pri dramih, ki je alfa in omega dramske umetnosti, da bo mogoče kronati našo Taližo tudi z opero.

Nikdar tudi nismo tajili, da je ta dom naš dom, da so v njem gostovali do danes tujci; zato smo danes prevzeli le našo posest in našo pravico brez vsake kričavosti. V naš dom je prišla danes res prava umetnost z Vami, dragi vam gostje, slavni umetniki naši. Da bi pri nas ostala na veke, Vam kličemo, nozdravljeni!

S. C.

Dnevne novice.

Konec koalicijske vlade za Slovenijo. Načelstvo JDS je na svoji včerajšnji seji po poročilu svojih zaupnikov v deželni vladi sprejelo predlog na demisijo celokupne deželne vlade. Ta sklep je utemeljen v dejstvu, da so socialni demokrati, ki so tvorili del koalicije, iz vlade izstopili, in v tem, da se »Ljudska stranka« ne drži dogovora radi medsebojne strpnosti strank ter onemogočuje nadaljno sodelovanje v vladi.

Andrej Munih umrl. 2. julija je umrl v Mogojnci pri Celju po dolgi mučni bolezni časnikar Andrej Munih. Pokojnik je bil več let urednik »Edinosti« v Trstu. Pred vojno leta 1914 je pričel v Trstu izdajati »Jugoslavijo.« Ko se je pričela vojna, je postal Munih obč. tajnik v Dolini pri Trstu, kjer se je nekega večera izrazil, da simpatizira s Rusi. Vsled tega je bil obsojen v štiri in polletno ječo. Ko se je po amnestiji vrnil iz ječe, je bil tajnik SKZ v Mariboru, na kar je pred Božičem lanskega leta prevzel uredništvo »Jugoslavije.« Bolezen si je nakopal v ječi. Naj v miru počiva!

Slovenski napisi v Mariboru. Skoro vsi trgovci in obrtniki v Mariboru so izpremenili svoje nemške napise v slovenske. Maribor je dobil slovensko lice, kar zelo blagodejno vpliva na tujca, ki pride v naše mesto. Nekaj pa kazi to slovensko lice našega mesta. Na vseh vogalih po vseh cestah, v vseh gostilnah, po vseh trgovinah vidiš prave čifutske nemške lepake »mestnega«, recte kazinotskega kinematografa. Menda imamo vendar še kakšnega Slovenca, ki naj bi vodil to podjetje, vsaj so kinematografi vendar, kakor nam je znano, monopolizirani.

Nov denar. Iz Beograda poročajo: Tehnična dela tiskanja novih dinarskih bankovcev dobro napredujejo. Veliko število bankovcev je v Parizu že zgotovljenih. Popolnoma končano bo delo koncem avgusta. Istočasno bodo dogotovljeni 20 dinarski bankovci v Zagrebu in 10 dinarski v Pragi. Tehnična ureditev valute se bo izvršila v drugi polovici avgusta oziroma začetku septembra. Novi dinarski denar ne bo izročen prometu kot državni papirji, ampak banko, ci nove narodne banke, katere kapital bo znašal 50 milijonov dinarjev v zlatu. Še v letošnjem letu se bo otvorilo devet podružnic narodne banke.

Slovensko učiteljstvo, ki biva v območju mestnega šolskega sveta v Mariboru, ki ima ali samo maturo ali pa tudi že izpit usposobljenosti za pouk v slovenskem in še kakem drugem jeziku, a ki sedaj nima službe,

naj nemudoma poroča obseg izpitov (pred katero komisijo) in po možnosti priloži kvalifikacijske listine ter takoj naznani svoje sedanje bivališče mestnemu šolskemu svetu v Mariboru.

Cena zemljam. Peki bodo prodajali zemlje do 31. julija t. l. po 40 vin. od 1. avgusta t. l. naprej po 30 vin. komad. Gostilničarji ne smejo gostom za zemlje do 31. t. m. računati več kakor 46 vin. od 1. avgusta t. l. naprej ne več ko 36 vin. za komad. Prestopke se bode kaznovalo po določenih obrtnega reda.

Preskrba z petrolejem. Iz Amerike je prišla večja množina petroleja. Ker ni upati, da bi prišel še letos petrolej, pozivljejo se stem kmetje, da si prisrbe potrebne množine že sedaj, da ne bo po zimi zopet takšno pomanjkanje razsvetljave kakor lansko zimo. Petrolej stane 540 K liter. Vsi trgovci v političnem okraju mariborskem, ki žele dobiti razprodajo petroleja naj se takoj javijo na okrajnem glavarstvu soba števil. 15/l. da dobijo potrebne nakaznice. Prodaja petroleja tihotapcem je strogo prepovedana in bi se proti trgovcem, ki skušajo spraviti petrolej v Nemško Avstrijo ali na Ogrsko najstrožje postopalo.

V našo vojsko so prevzeti ti-le častniki bivše Avstro-Ogrske: V činu pehotnih majorjev: Martin Kolarič, Anton Lužanc, Josip Klobučar, Franjo Globočnik in Milan Grebenc; v činu kapitanov I. razreda: Pavel Stritar, Lovro Šuštaršič, Slavomir Verhunc, Rudolf Cvetko, Josip Ravter, Ferdo Plaskan, Jaroslav Kiser, Rudolf Fabiani, Josip Skala, Ivan Rojnik, Mijo Kolar, Alojzij Barle, Ivo Lušin, Julij Cesar, Zvonimir Žitnik, Viktor Binc, Rudolf Ferenčak, Mirko Rajh in Anton Kolšek. V činu kapitanov II. razreda: Žiga Gandini, Stanko Dekleva, Ciril Rakuša, Joško Rosina, Vladimir Maurin, Pavel Razlag in Milan Prešeren; v činu poročnikov: Jakob Hočevar, Josip Hočevar, Otmar Križ, Cvetko Habian, Julij Gustin, Edvard Povalej in Franc Pajk; v činu podporočnikov: Evgen Badiura, Rih. Kokalj, Josip Šribar, Milan Zaklan, Silvester Kleč, Ivan Merčun, Srečko Šitnik in Anton Šproc; v činu konjeniških podpolkovnikov: Josip Peklarič in Etbil Ravnihar; v činu konjeniških kapitanov I. razreda: Pavel Glančnik in Ivo Alijančič in v činu konjeniškega poročnika Tonči Kokalj.

Zdravniško pregledovanje invalidov. Ker so nekateri invalidi letnikov 1890—1899, ki so bili pri nadpregledu (superarbitraciji) začasno na dopust odpuščeni, mnenja, da niso obvezani se odzvati orožni vaji, oziroma dejanski službi, ako istim poteče dopust po terminu, s katerim je bil predpisan dohod k orožni vaji ali dejanski službi, se pozivljajo s tem vsi invalidi, da se takoj po preteku dopusta javijo pri najbližnjem vojno-dopolnilnemu poveljstvu, kjer bodo glede sposobnosti vnovič zdravniško preiskani. Mestni magistrat, vojaški oddelek, izda takim invalidom poverilnice, da odhajajo k orožni vaji ali dejanski službi. Ta poverilnica daje tem invalidom pravico do brezplačne vožnje po železnicah.

Zaplenjeni konji. Zopet so v Mariboru zaplenili veliko število konj. V pondeljek so namreč na tukajšnjem tovornem glavnem kolodvoru ustavil transport konj, ki je štel 344 konj in ki je bil namenjen s Hrvaškega v Nemško Avstrijo. Vojaška oblast je zaplenila okoli 200 konj. Upamo, da jih bodo naši okoliški kmetje več dobili nego pri zadnji razdelitvi.

Mariborska podružnica ZJŽ priredi v nedeljo dne 6. julija ob 10. uri v Vuzenici v gostilni g. Mravljaka društveni shod s sledečim vspeodom: 1. Položaj društva; 2. Slučajnosti. Tovariši udeležite se polnoštevno. Odbor.

Konfiskacije krčmarske obrti in nemškutarji. Glavarstvo zaprlo je krčmo Karla Aubla pri Sv. Lenartu. To je za njega očitno dobra reklama. Zdaj pač toči v kuhinji. Urek, ki bi dayno že spadal čez mejo, ker nima tukaj nič več iskati, in še par drugih, katere nočemo sedaj imenovati, vasujejo okoli ogla Aubla, kakor hitro postaja bolj mračno, da smuknejo v kuhinjo. Na Vidov dan pa Hanžek ni mogel več zdržati do mraka v ku-

hinji, mudilo se mu je najbrže na kres, zato prilezel je še za svetla iz brloga in plačal gospodinjki kar na cesti svoj „firtelček.“

Koruza se deli za občino Lajtersberg v soboto dne 5. julija v trgovini Perko v Lajtersbergu. Cena 2'15 K.

Izpred sodišča.

Iz porotne dvorane.

V torek, dne 1. julija.

Tatvine v velikem obsegu.

Jakob Krajnc, rojen leta 1898 v Gradšču pri Sv. Andražu v Leskovcu, je silno nevaren tat, ki se ga v bližnji in daljni okolici vse boji in pred katerim ni nič varnega. Obsojen je bil že meseca novembra lanskega leta od okrožnega sodišča v Mariboru za voljo tatvine na 5 mesecev težke ječe, je kazen takoj nastopil, a je že čez 14 dni pobegnil iz kazenskega zapora. Od tistega časa do začetka maja letošnjega leta se je klatil po ptujskem in rogaškem okraju, dela in posla ni iskal, pač pa se je preživljal s tem, da je kradel.

Dne 13. decembra l. l. je prišel k posestniku Mercu v Strmcu, pri čegar umrli materi je pred par leti služil za hlapca in pri katerem so mu bile razmere dobro znane. Pri tej priliki mu je ukradel suktnjo, telovnik in 500 K v gotovini. Začetkom januarja je iz nezaklenjene hiše Blaža Emeršiča v Skorišnjaku, ko se je opoldne gospodar mudil zunaj, odnesel dve uri, verižico, črevlje in 90 K denarja. Istega dne popoldne je ukradel Jožefu Krajncu v Velikem Okiču razno žensko perilo, v naslednji noči pa Mihaelu Zupaniču na Hajdinu 13 kokoši. Dne 16. januarja je vlomil v hišo Neže Cafuta v Gruškovju in ji odnesel razno perilo.

Potem se je podal Krajnc v rogaški sodni okraj in je začel tam krasti »v velikem«. Dne 10. marca je vlomil kar v štiri hiše v Kočicah in odnesel različne obleke, perila, živil in denarja za blizu 6000 kron. Te reči je naslednje dni kot krošnjar prodajal po okoliških vaseh. 17. marca ga je posestnik Krivec iz Sv. Florjana prijel in izročil orožnikom, ki so ga izročili okrajnemu sodišču v Rogatcu, a že drugi dan je pobegnil iz zapora in se vrnil nazaj v ptujski okraj in je naprej kradel.

Tako našteva obtožnica Jakobu Krajncu edenajst tatvin. Največjo je izvršil v noči od 13. na 14. marca, ko je Antonu Zavecu v Mali Varnici iz zaklenjenega hleva ukradel sedem let staro brejo kravo, katero je takoj prodal na Hrvaško. Prodal je kravo za 820 K, dasiravno je bila vredna okrog 6000 K. Razen tega je sumljiv še cele vrste drugih tatvin, ki jih Krajnc taji, in ki se mu ne morejo z gotovostjo dokazati in zaradi katerih niti obtožen ni. V obtožnici navedene reči pa so vredne nad 15.000 K.

Krajnc je pri razpravi skoraj vse te tatvine priznal s nekaterimi malenkostnimi izjemami, kar pa ni imelo na obsodbo nobenega vpliva. Obsojen je bil na šest let težke ječe, primerno poostrene s trdim ležiščem, postom in temnico. Tudi se je izreklo, da se naj odda po prestani kazni v prisilno delavnico.

S to razpravo je končalo letošnje poletno zasedanje porote, ki je trajalo polne tri tedne. Porotniki vseh stanov tudi iz oddaljenih krajev so z vsgledno požrtvovalnostjo vstrajali do konca.

Škandal v rodbini Windischgrätz. Otto Windischgrätz se hoče ločiti.

Pred dunajskim deželnim sodiščem za civilne stvari pride v kratkem na vrsto tožba, ki jo je naperil bivši knez Oton Windischgrätz proti svoji soprogi Elizabeti, unukinji umrlega cesarja Franca Jožefa, hčerke umrlega prestolonaslednika Rudolfa, na ločitev zakona.

V tožbi trdi soprog, da so že po rojstvu prvega otroka, torej po komaj dveletnem zakonu, nastala velika nesporazumljenja. Od leta 1913 je imela Elizabeta ljubavno razmerje z

ladijskim poročnikom Egonom Lerchom. „To je šlo tako daleč“, pravi v tožbi Windischgrätz, da je dva- do trikrat na teden prenočil v spalnici moje žene. Lerch je pribajal par dni zaporedoma, večasih vsak drugi dan. Ob pol 9. uri ga je moja žena navidezno odslavila, vendar je pa okoli 12. ure ponoči zopet prišel v njeno spalnico ter odšel proti 5. uri zjutraj ali pa okoli 9. ure dopolne. Od mesca januarja do julija 1915 je imela moja žena, ko sem bil jaz na fronti, večkrat sestanke na Dunaju. Med tem časom je potovala z Lerchom z Dunaju v R. na Češkem k neki prijateljici. Tam ga je gospodinja, brezdvomno sporazumno z mojo ženo, predstavila služinčadi za mene. Mesca aprila 1915 se je odpeljala moja soproga z Lerchom v Budimpešto, kjer je bila tri dni v hotelu „Hungaria.“ Nato se je peljala čez Schönau v Gradec. Ob desetih ponoči sta prišla v hotel „Daniel“. Strast, ki je vezala mojo ženo na Lercha, je bila tako velika, da ni poznala nobenega ozira več. V pozni jeseni 1916 sem moral sam poslušati, kako je moj drugi sin Ernst zvečer molil za umrlega Lercha. Kakor mnogo drugih mladih mož je skušala moja žena zapeljati tudi vzgojitelja mojih starejših otrok, teologa Tiborja pl. Kerekesa. Ko sem jo svaril, naj tudi tega moža ne spravi v svoje mreže, je rekla, da bi bil špas, če bi ga znorela. Značilno je, da je tajnik Rudolf Feltrini, ki mu je moja žena že dolgo popolnoma zaupala, mojo ženo večkrat označevala napram ostalemu osebju kot »Kanaille«, »Luder« itd. Svojemu čevljarju je rekla: »Kar se mene tiče, more vojna še sto let trajati. Meni je vseeno!« Ko so jo opozorili, naj pazi, je rekla: »Das ist mir Wurscht, wenigstens kommt der Fürst nicht nach Hause.«

Elizabeta Windischgrätz, ki je bila 2. septembra 1883. v Laxenburgu rojena, bo torej 36 let stara. Njen soprog je 45 let star. Poročila sta se mesca januarja l. 1902 na Dunaju. Imela sta štiri otroke, tri dečke in eno deklico, ki je zdaj deset let stara. Ona je tudi tožila na ločitev. Svojemu soprogu očita prelom zakonske zvestobe in zapravljivost. Zdaj je s svojimi otroci v Schönau pri Dunaju.

Zadnje vesti.

(Posebna telefonska in brzojavna poročila „Mariborskemu delavcu“).

Konflikt med Italijo in Francijo.

Saint-Germain, 2. julija 1919. Rimski poročevalec »Journala« pošilja svojemu listu zelo pesimističen članek o razpoloženju Italije proti Franciji, v katerem pravi, da so Italijani vseh slojev in strank v Franciji zelo nezadovoljni s Francijo. Splošno je to, da ima Francija še par tednov časa, da se premisli ter obžaluje, sicer bo prepozno in ločitev bo izvršena. Tittoni se je peljal v Pariz, da še enkrat poskusi, vpostaviti najožjo zvezo. Če Francija izda latinsko unijo v prid Anglosaksov ter prične simpatizirati z malimi vzhodnimi narodi, tedaj si pridruže Italija, kakor pravi dopisnik, tudi izdajstvo.

Romunija priznala Jugoslavijo.

Bukarešta, 2. julija 1919. Romunska vlada je priznala kraljevo Srbov, Hryatov in Slovencev kot neodvisno in suvereno vlado.

Sokolski vestnik.

Mariborskega „Sokola“ pešizlet v Pesnico je uspel nad vse pričakovanje dobro. Na dvorišču in v vestibulu Narodnega doma je kar mrgolelo naših malčkov, skoraj polnoštevilen je bil zastopan dijaški naraščaj, udeležba Sokolic in Sokolov je bila častna, pri čem je vpoštevati, da je bilo mnogo telovadcev odsotnih na jugoslovanskem sokolskem zletu v Novem Sadu. Vzlic temu je bilo izletnikov okoli 200. Sprevod se je pomikal pod vodstvom bratov Franjo Majerja in dra. Irgoliča po krasni poti mimo »Treh ribnikov« preko hribov v Pesnico. Razgled na solčne Slovenske gorice in milo Pesniško dolino na eni strani, med tem ko je pozdravljaj od juga mogočni temni masiv našega Pohorja, nam je z nova razodel neskončno lepoto domače slovenske zemlje, sveži gozdni zrak nam je širil prsa, v veselih pesmih smo dali duška našemu razpoloženju. Na cesti onstran Pesnice smo se zopet vrstili v četverostope in smo prikoralali, malčki s zastavicami na čelu, v Pesnico, odkoder nas sta pozdravljale že od daleč dve tro-

bojnici. V Hojnikovi gostilni je bilo izvrstno priskrb-
ljeno za stano in mlado, mladini se je nudil malinovec
— dar brata Šoštarica — in kava s mlekom, ki jo
je priskrbelo društvo. A Sokol tudi pri zabavi ne za-
nemarja resnega sokolskega dela: pod vodstvom
brata dr. Irgoliča je nastopil dijaški naraščaj in vzorno
izvajal Zagrebške proste vaje. Na to se je brat sta-
rosta dr. Serneč poslavljajal od mladine, ki odhaja
na počitnice, ji polagal na srce, da širi doma in v
zadnji vasi sokolsko narodno misel in jo pozval,
da se jeseni z istim navdušenjem in isto vstrajnostjo
vrne k resnemu delu v telovadnico. Omenjal je, da
se snuje sedaj jedinstvo jugoslovanskega So-
kola v Novem Sadu in naglašal, da čeka Sokola v
bodoče še drugo domovinsko delo, domovini izve-
bati kolikor mogoče zanesljivih in utrjenih vojakov,
in ko bo zablislila sablja generala Maistra, na-
šega ljubljenca, in nas bo pozvala bodisi v obrambo
naše bližnje severne meje, bodisi na osvobodjenje
naših južnih bratov, mu bomo sledili vsi! Nepopisno
navdušenje je sledilo tem besedam. Dr. Voglar,
član Narodnega predstavništva v Beogradu, nam je
v kratkem, jedrnatem govoru obrazložil pomen Vi-
dove slavnosti, neskončno vstrajnost in junaštvo brat-
skega srbskega naroda, da se osvobodi verig, opisal
kako jih je zdobil eno za drugo, a niso še padle
vse, še so neodrešeni brati, in še le takrat, ko slavi
ta dan zadnji Srb, Hrvat in Slovenec osvobojen z
nami, takrat bo še le slavnost popolna. Opisal je za-
sluge kraljevskega roda, kralja in kraljeviča Aleksandra
za osvobodjenje naroda. Burni »Živio!« in »Na zdar!«
klici kralju so pričali navzočim srbskim vojakom, da
je i tukaj na severu njihov narod in njihova domo-
vina. Mariborski pevci so nas razveselili s svojim
dovršenim petjem, a kmalu nas je pozvala tromba
na odhod. Odkorakali smo med burnimi »Živio!«
klici v vrstah v dolgem sprevodu, zastavice na čelu,
ves pot prepevajoči narodne, pred vsem sokolske
koračnice, sikozi Lajtersperk, Tegetthoffovo cesto, Go-
sposko ulico in Glavni trg pred Narodni dom. Po-
vsodi so okna bila polna gledalcev, na cesti je vse
obstalo, pogosto nas je narodno občinstvo navdušeno
pozdravilo. S petjem naših treh narodnih himn in
navdušenimi »Na zdar!« klici smo se poslovili in
razšli. Mariborskemu Sokolu bo ta v vsakem oziru
posrečeni izlet pridobil le novih prijateljev in članov.

MALA OZNANILA.

Strojepiska z dvoletno prakso, slovenščine in
nemščine zmožna, išče službo. Gre
tudi v drugo mesto. Naslov pove uprava.

Učenca

sprejme trgovina s špecerijo in deželnimi pridelki Jo-
sip Šerec, Maribor, Tegetthoffova cesta 57. 3-3

RAZPIS.

Pri novo ustanovljajočem se „Jugoslo-
vanskem generalnem komisarijatu za pro-
met in turistiko za Slovenijo“ v Ljubljani,
se razpisuje 1 ali tudi 2 pogodbeni službeni
mesti začasnih tajnikov generalnega komisa-
rijata z mesečno plačo 1200 in 1000 K.

Prosilci morajo poleg primerne splošne
izobrazbe dokazati obsežno strokovno uspo-
sobljenost glede prometa tujcev in turistike,
v kateri namen je prošnjam priložiti izčrpen
curriculum vitae in morebitne reference. Vsled
važnosti generalnega komisarijata se bodo
upoštevali samo prvovrstni prosilci.

Primerno opremljene in kolekovane
prošnje je predložiti

do inkluzivno 16. julija t. l.
pri poverjeništvu za javna dela v Ljubljani.
V Ljubljani, dne 1. julija 1919.

Vodja poverjeništvu za javna dela:

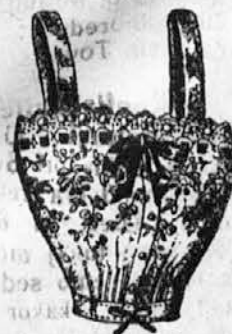
Ing. Klinar l. r.

Vojaške čepice

bojne čepice (sajkače), epo-
lete zlate in srebrne, baržun
v prepisanih barvah, kokarde
za častnike v državni barvi SHS in kokarde za moštvo SHS,
srbske rosete (zvezde), različne borte po predpisih razpošilja
modna trgovina

Zaloga perila za dame, steznikov in
moderčkov.

Zaloga svile za obleke in bluze.
Uzorci na razpolago.

M. BIDOUC, Maribor, Tegetthoffova cesta št. 28

A. Vertnik

trgovina z mešanim blagom in premogom

Sodnijska ulica 17

— priporoča se občinstvu. —

**Prvovrstno slivovko
Vinsko žganje
Vino, novo in staro**

razpošilja vsako množino

Avg. Štelcer, restavrater
„Narodni dom“, Maribor.

Drago Vam plačam

lepo, suho

lipovo cvetje

zbirajte ga in javite, kojo množino
ga imate! Vreče Vam pošljem in prevzamem
blago proti povzetju! 6-4

Vinko Vabič, Žalec pri Celju.

Ponudbe trgovcev prosim le z navedbo cen!

**Agitirajte za „Mari-
borskega Delavca“ in
med prijatelji našega
tiska za „Tiskovno za-
drugo“ v Mariboru.**

Ne pozabite na naročnino!

„Mariborski delavec“

se prodaja v Mariboru v sledečih tr-
govinah in tobakarnah:

Weixl Vilko, Glavni trg
Glavna trafika, Glavni trg
Ortner Jožef, Schmidov trg 2
Mahalka J., Gosposka ulica
Czadnik L., Stolna ulica
Specijalna trafika, Grajska ulica
Handl Karolina, Tegetthoffova cesta
Pristernik Mar., „ „ „
Schifko Terezija „ „ „
Schön, Tegetthoffova cesta „ „ „
Schifko Marija, Melje „ „ „
Pichler Ana, „ „ „
Jurko Marija, Koroška cesta „ „ „
Lackner J., Vitrinska ulica „ „ „
Kos A., Marijna ulica (pri sodnji) „ „ „
Scheidbach H., Magdalenski trg „ „ „
Nerath F., Magdalena, Franc Jož. ul. „ „ „
Kresnik Ana, „ „ „
Majer J., Pobrežje, Brezka cesta 21 „ „ „
Jarc Jožefa, Glavni kolodvor „ „ „
Leber F., Koroški kolodvor „ „ „

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3,

je imela koncem leta 1918 vlog K 80.000.000
in rezervnega zaklada „ 2.500.000

Sprejema vloge vsak delavnik.

Za varčevanje ima veljavne lične domače hranilnike.

Hranilnica je pupilarno varna.

Dovoljuje posojila na zemljišča in poslopja proti nizkemu obrestovanju in ob-
ligatornemu odplačevanju dolga.

**V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno
Kreditno društvo.**